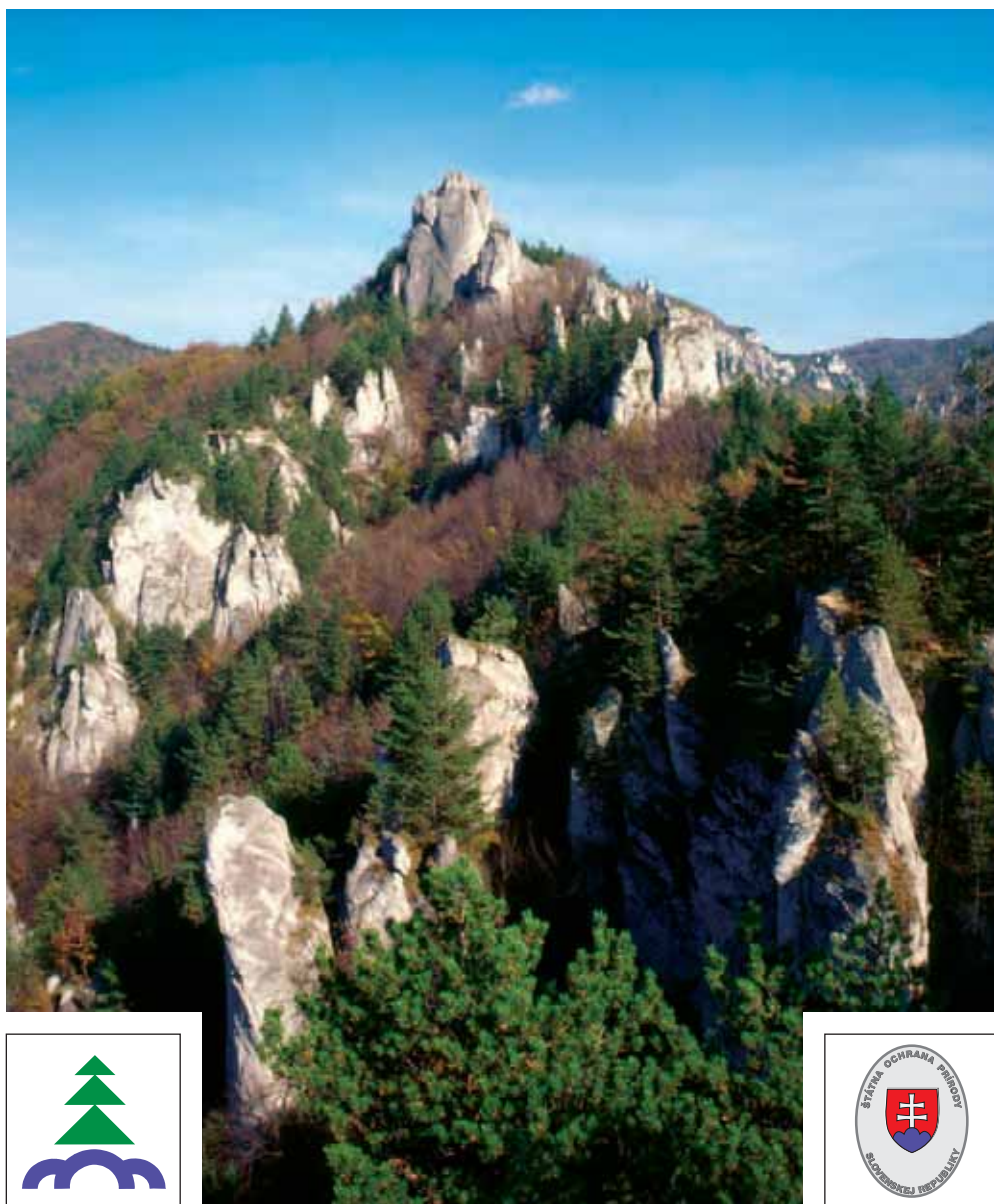

Chránené územia SLOVENSKA 73 2007

Odborno-metodický a informačný časopis Štátnej ochrany prírody SR

Invázne druhy rýb v povodiach Slovenska – aktualizovaný zoznam 2006

V súčasnosti sa v povodiach Slovenska vyskytuje najmenej 28 druhov rýb, ktoré nepatria medzi našu pôvodnú ichtyofaunu. Nepôvodné, najmä invázne druhy organizmov pritom predstavujú pre invadované ekosystémy potenciálne riziká (napr. MAY ET AL. 1979, ROUX ET COPP 1996). Preto sa tomuto fenoménu aj vo svete venuje v ostatných rokoch zvýšená pozornosť (napr. MANCHESTER ET BULLOCK 2000, KOLAR ET LODGE 2002). Riešenie problematiky nepôvodných, najmä inváznych druhov rýb sa na Slovensku realizuje v niekoľkých navzájom sa prelínajúcich aktivitách (napr. COPP ET KOVÁČ 2003, ČERNÝ ET AL. 2003, KOŠČO ET AL. 2003, ĽAVRINČÍKOVÁ ET KOVÁČ 2004, TOMEČEK ET KOVÁČ 2004). V priebehu konferencie Invázie a invázne organizmy V. sa na autorov tohto príspevku obrátili zástupcovia ŠOP SR a organizátori konferencie s požiadavkou vypracovať aktuálny zoznam inváznych druhov rýb vyskytujúcich sa v povodiach Slovenska.

Zostavenie takého zoznamu si vyžaduje zváženie viacerých, niekedy protichodných kritérií, najmä však časových a priestorových súvislostí, politických a biogeografických hraníc či skutočného a potenciálneho vplyvu ľudských aktivít, ako aj

čo najpresnejšie vymedzenie pojmov (COPP ET AL. 2005). Do prezentovaného zoznamu (Tab. 1) sme napokon zaradili druhy, ktoré spĺňali nasledujúce kritériá:

- 1) druh nie je na území Slovenska pôvodný,
- 2) vyznačuje sa vysokým reprodukčným potenciálom a schopnosťou expandovať,
- 3) preniká do prirodzených spoločenstiev.

Aktivity, ktoré predchádzali vypracovaniu tohto zoznamu, boli podporené agentúrou VEGA v rámci projektov 1/9113/02, 1/9209/02 a 2/3126/23. Medzinárodná spolupráca bola umožnená vďaka podpore NATO v rámci projektu CLG-979499/2003.

Literatúra u autorov

Vladimír Kováč¹, Karol Hensel²,
Jaroslav Černý³, Ján Kautman⁴, Ján Koščo⁵,

¹ UK Bratislava, Prírodovedecká fakulta,
Katedra ekológie,

² UK Bratislava, Prírodovedecká fakulta,
Katedra zoológie,

³ Ústav zoológie SAV, Bratislava

⁴ SNM, Prírodovedecké múzeum
Bratislava

⁵ Prešovská
univerzita, Fakulta
humanitných a
prírodných vied,
Katedra ekológie

Tab. 1: Invázne druhy rýb v povodiach Slovenska – aktualizovaný zoznam 2006

vedecké meno	slovenské meno
Cyprinidae <i>Pseudorasbora parva</i> (Temminck et Schlegel, 1842) <i>Carassius auratus</i> (Linnaeus, 1758)	kaprovité hrúzovec sieťovaný karas striebřistý
Ameiuridae <i>Ameiurus melas</i> (Rafinesque, 1820)	sumčekovitý sumček čierny
Gasterosteidae <i>Gasterosteus aculeatus</i> (Linnaeus, 1758)	pichľavkovité pichľavka siná
Centrarchidae <i>Lepomis gibbosus</i> (Linnaeus, 1758)	ostráčkovité slniečnica pestrá
Odontobutidae <i>Perccottus glenii</i> (Dybowski, 1877)	býčkovcovité býčkovec amurský
Gobiidae <i>Neogobius fluviatilis</i> (Pallas, 1814) <i>Neogobius gymnotrachelus</i> (Kessler, 1857) <i>Neogobius kessleri</i> (Günther, 1861) <i>Neogobius melanostomus</i> (Pallas, 1814)	býčkovité býčko piesočné býčko nahotemenný býčko hlavatý býčko čieroušty